

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia sierpnia 2009 r.

**Pani
Ewa Lipińska
Podkarpacki
Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
w Rzeszowie**

LRZ-410-13-02/09

P/09/108

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą *o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie w okresie od 27 maja 2009 r. do 2 lipca 2009 r. przeprowadziła kontrolę w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Rzeszowie w zakresie zapobiegania poważnym awariom zagrażającym środowisku w okresie od 2006 r. do I połowy 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy *o NIK*, przekazuje Pani Inspektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przygotowanie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie (WIOŚ) do zapobiegania poważnym awariom przemysłowym i usuwania ich skutków.

Struktura organizacyjna WIOŚ była zgodna z rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 30 grudnia 1998 r. *w sprawie zasad organizacji wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz ich delegatur* (Dz. U. z 1999 r., Nr 3, poz. 21 ze zm.). Stosowanie do zapisów w/w rozporządzenia w ramach WIOŚ wyodrębniono m. in. Wydział (w Rzeszowie) i Działy (w Tarnobrzegu, Jaśle oraz Przemyśle), którym w ramach zatwierdzonego przez Wojewodę Podkarpackiego regulaminu

organizacyjnego, przypisano obowiązki związane z kontrolowanym zakresem, a dodatkowo każdemu z Działów przydzielono zadania ściśle związane ze specyfiką obszaru, na którym funkcjonują oraz działających na jego terenie zakładów.

Wydział ten oraz Działy WIOŚ na przestrzeni kontrolowanego okresu zatrudniały ponad 50 pracowników. Łącznie spośród tych osób pięć miało w zakresie czynności zapisane zadania związane z zapobieganiem i zwalczaniem skutkom poważnych awarii (odpowiednio dwie w Wydziale oraz po jednej w każdym z Działów). Pracownicy ci posiadali kwalifikacje oraz przygotowanie zawodowe pozwalające im na wykonywanie powierzonych zadań, a dodatkowo w okresie objętym kontrolą każdy z nich uczestniczył w szkoleniach z zakresu zapobiegania poważnym awariom.

W kontroli ustalono, że w latach 2006 – 2008 WIOŚ sporządzał plany kontroli w ujęciu tematycznym stosowanie do zapisów art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. *o Inspekcji Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2007 r., Nr 44, poz. 287 ze zm.) uwzględniając zasadę, że zakłady dużego i podwyższonego ryzyka będą kontrolowane raz na 12 miesięcy. W 2009 r. sporządzono imienny plan kontroli 24 zakładów dużego i podwyższonego ryzyka. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono łącznie 157 kontroli na 150 zaplanowanych.

W okresie objętym kontrolą WIOŚ - zgodnie z przepisem art. 29 pkt 4 ustawy *o Inspekcji Ochrony Środowiska* - prowadził rejestr zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia awarii przemysłowej z podziałem na zakłady o dużym i podwyższonym ryzyku wystąpienia takiej awarii. W 2006 r. rejestr zawierał 62 zakłady zagrażające środowisku w przypadku wystąpienia awarii, w 2007 r. – 71 zakładów, w 2008 r. – 74 zakłady, a wg stanu na 5 czerwca 2009 r. – 25 zakładów. Rejestr ten był udostępniany na stronie internetowej, a dane w nim zawarte były rzetelne. Dane o zakładach były aktualizowane i kwartalnie przekazywane do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Kontrola wykazała, że WIOŚ - stosowanie do zapisów art. 29 pkt 2 w/w ustawy - prowadził szkolenia dla pracowników organów administracji oraz podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii przemysłowej. W okresie objętym kontrolą przeszkolono łącznie 262 osoby. Ponadto inspektorzy WIOŚ podczas prowadzonych kontroli na bieżąco udzielali instruktażu oraz wskazówek merytorycznych osobom odpowiedzialnym za sprawy bezpieczeństwa oraz wdrażania zasad przeciwdziałania poważnym awariom w kontrolowanych podmiotach.

Kontrola wykazała także, że zgodnie z art. 30 w/w ustawy, WIOŚ w okresie objętym kontrolą na podstawie porozumienia z Podkarpackim Wojewódzkim Komendantem

Państwowej Straży Pożarnej współdziałał w akcjach zwalczania skutków awarii przemysłowych, a ponadto w celu usprawnienia swojej działalności zawarł porozumienia o współpracy m. in. z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie, Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Rzeszowie, Dyrektorem Izby Celnej w Przemyślu i Komendantem Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej w Przemyślu oraz Komendantem Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w Nowym Sączu, a także prowadził wspólne kontrole z Policją, Inspekcją Transportu Drogowego i organami administracji rządowej. WIOŚ prowadził również wspólne kontrole z Policją, Inspekcją Transportu Drogowego i organami administracji rządowej. Dodatkowo przedstawiciele WIOŚ uczestniczyli w pracach Polsko - Ukraińskiej Komisji do Spraw Wód Granicznych - Grupy Roboczej do Spraw Zwalczania Nadzwyczajnych Zanieczyszczeń.

W kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą WIOŚ wydał ogółem 87 zarządzeń pokontrolnych i zobowiązywał prowadzących zakłady do wykonania łącznie 202 obowiązków w wyznaczonym terminie oraz do sporządzania informacji o ich realizacji. W kontroli ustalono, że w przypadkach braku aktualnej dokumentacji od zakładów o dużym lub podwyższonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej, wymaganej przepisami art. 250, 253, 254, 261 oraz 263 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.)* - WIOŚ zobowiązywał w wystąpieniach pokontrolnych oraz zarządzeniach do sporządzenia wymaganych prawem dokumentów.

Na terenie właściwości miejscowej WIOŚ w okresie od 2006 do I połowy 2009 r. nie doszło do zdarzenia stanowiącego poważną awarię przemysłową w rozumieniu postanowień § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w *sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U z 2003 r., Nr 5, poz. 58)*.

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że w przypadkach, gdy dochodziło do awarii na terenie zakładów o dużym i podwyższonym ryzyku wystąpienia takiego zdarzenia, WIOŚ wszczywał kontrolę w takich zakładach, w następstwie których wydawał zarządzenia pokontrolne zobowiązujące przedmiotowe zakłady do usunięcia skutków awarii, ustalenia jej przyczyn, informowania innych organów o odpadach, które się wytworzyły w czasie awarii oraz uzupełnienia programu zapobiegania tego rodzaju zdarzeniom.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o NIK w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Inspektor prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.